

Antimikrobiyal Dirençle Mücadelede Güncel Durum ve Klimik Dergisi'nden Yeni Açılımlar

Current Status in the Fight Against Antimicrobial Resistance and New Insights from Klimik Journal

Alpay Azap^{1,2}

¹ Başeditör, Klimik Dergisi; ² Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye

Klimik Dergisi yeni sayısıyla karşınızda. Bu sayıda araştırma makaleleri ve olgu sunumlarının yanı sıra, Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji alanında çalışan meslektaşlarımıza ve sağlık yöneticilerine günlük pratikte yol gösterecek yazılar bulacaksınız.

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden Prof. Dr. Ömrüm Uzun, antimikrobiyal yönetim programı başlatmak isteyen merkezlerle örnek olabilecek, yol haritası oluşturmalarına yardımcı olacak bir **Rapor/Görüş** yazısı hazırladı. Antimikrobiyal direnç (AMD), COVID-19 pandemisi öncesinde en önemli sağlık gündemiydi. Sağlık otoriteleri ve konuyla ilgili uzmanlar dikkat ve enerjilerini AMD'nin önlemesine yoğunlaştırmıştı. Pandemi bu odaklanmayı bozdu ve bu dergide yer alan bazı çalışmaların da gösterdiği üzere AMD artışına yol açtı. Pandeminin etkisinin azalmasıyla birlikte bu büyük sorunla tekrar yüzleşmek zorunda kaldık.

Washington Üniversitesi'nin Uluslararası Sağlık Verileri ve Analizi Enstitüsü'nün (Institute for Health Metrics and Evaluation, IHME) verilerine göre 2021 yılında dünya genelinde 1.14 milyon insan doğrudan AMD nedeniyle hayatını kaybetmiştir (1). Aynı kurum, AMD'nin ülke bazında sağlık sistemlerine getirdiği yükleri de verilerle ortaya koymaktadır. Bu verilere göre, ülkemizde 1990'dan bu yana her yıl 8000'den fazla kişi AMD nedeniyle hayatını kaybetmektedir (2). Ülkemizde başarıyla sürdürülen Ulusal Antimikrobiyal Direnç Sürveyansı (UAMDS) Ağı 2022-2023 Yıllık Raporu'nda, *Klebsiella* suşlarında karbapenem direnci %55 olarak bildirilmiştir (3). Bu oran, 2021'de %49.1, 2022'de ise %52 idi. Bu artış eğilimi kaygı vericidir. Dünya Sağlık Örgütü, 25 Eylül 2025'te Küresel Antimikrobiyal Direnç Sürveyansı Sistemi'ni (Global Antimicrobial Resistance and Use Surveillance System, GLASS) güncellendi (4). Sistemin kapsadığı 141 ülke verileri incelendiğinde, Türkiye'de AMD ile mücadelede önemli eksiklikler olduğu anlaşılmaktadır. Sağlık hizmetlerinin niteliğini ciddi şekilde bozan, büyük ekonomik ve tıbbi yük getiren bu soruna yönelik mücadeleyi güçlendirmemiz gerekmektedir. Bu noktada, enfeksiyon hastalıkları ve klinik mikrobiyoloji uzmanları olarak bizlere büyük sorumluluk düşüyor.

Yeni türdeki bir yazıda, **KLİMİK Mobil** uygulamasının 'Uzmanına Sor' modülü aracılığıyla sizlerden gelen toplum kökenli ve sağlık bakımı ilişkili enfeksiyonlara yönelik pratik sorulara verilen uzman yanıtlarını derledik. Söz konusu yazıda, tartışmalı alanlarda, bilgiye erişimin zor olduğu konularda uzmanlarımızın bilgi ve tecrübeleriyle hazırladıkları en güncel bilimsel öneriler sizlerle buluşuyor. Yoğun

iş yüküne rağmen, gece gündüz demeden gelen soruları hızla yanıtlayan meslektaşlarımıza çok teşekkür ederiz. Bu modüle biriken bilgileri belli aralıklarla yazılı olarak paylaşmaya devam edeceğiz. Böylelikle önemli bir başvuru kaynağı oluşmasını hedefliyoruz. **KLİMİK Mobil** uygulamasının üyelerimiz tarafından giderek daha çok kullanıldığını görmek bizi mutlu ediyor; bu uygulamaya emek veren herkese camiamıza ve alanımıza sağladıkları değerli katkıları için çok teşekkür ediyoruz.

Klimik Dergisi, yeni yazı türleri ile önümüzdeki sayılarda da bilimsel üretimlerinizi en uygun ve hızlı şekilde bilim camiasına ulaştırmaya gayret edecek. Önümüzdeki sayıdan itibaren **Görüntüden Tanıya** başlıklı yeni bir bölümümüz daha olacak. Bu bölümde, hastalarınızda karşılaştığınız ilginç patolojilere ait görüntüleri (radyolojik, mikroskopik veya makroskopik görüntüler olabilir) yüksek çözünürlüklü fotoğraf veya video şeklinde bize göndermenizi istiyoruz. Görüntüyle birlikte hastanın ve patolojinin kısa tanımını içeren bir paragraflık mini olgu sunumu ve ardından konunun önemli noktalarını vurgulayan kısa bir bilgi özeti hazırlamanızı bekliyoruz. Özellikle genç meslektaşlarımızın deneyim kazanmasını destekleyecek **Görüntüden Tanıya** bölümü için katkılarınızı heyecanla bekliyoruz.

Bilim, sağlık ve üretimle dolu güzel günler dileğiyle.

KAYNAKLAR

1. Institute for Health Metrics and Evaluation. Antimicrobial resistance (AMR) [Internet]. Seattle: Institute for Health Metrics and Evaluation (IHME). [erişim 23 Eylül 2025]. <https://www.healthdata.org/research-analysis/health-topics/antimicrobial-resistance-amr>
2. The burden of antimicrobial resistance (AMR) in Türkiye [Internet]. Seattle: Institute for Health Metrics and Evaluation (IHME). [erişim 23 Eylül 2025]. <https://www.healthdata.org/sites/default/files/2023-09/Turkiye.pdf>
3. Ulusal Antimikrobiyal Direnç Sürveyansı (UAMDS) Ağı 2022-2023 Yıllık Raporu [Internet]. Ankara: T.C. Sağlık Bakanlığı, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü; Mart 2025. [erişim 23 Eylül 2025]. https://hsgm.saglik.gov.tr/depo/birimler/mikrobiyoloji-referans-lab-oratuvarlari-ve-biyolojik-urunler-db/Dokumanlar/Raporlar/UAMDS_2022-2023_Yillik_Raporu.pdf
4. Global Antimicrobial Resistance Surveillance System (GLASS) [Internet]. Geneva: World Health Organization (WHO). [erişim 23 Eylül 2025]. <https://www.who.int/initiatives/glass>